

Beretning

over

- I. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v.
[af Sigsgaard og Kjær Rasmussen],
- II. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse
af varelagre m.v. [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen],
- III. forslag til lov om ophævelse af lov om investeringsfonds
[af Sigsgaard og Kjær Rasmussen] og
- IV. forslag til lov om ophævelse af lov om indskud på etableringskonto
[af Sigsgaard og Kjær Rasmussen].

(Afgivet den 3. september 1971).

Udvalget har behandlet lovforslagene i 2 møder. Udvalget har til finansministeren stillet en række spørgsmål, der med mini-

sterens besvarelser er optrykt som bilag til beretningen.

Udvalget har ikke tilendebragt sin behandling af lovforslagene.

P. u. v.

Stetter,
formand.

Bilag.

Finansministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

Vedrørende I. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m. v.

Spørgsmål 1:

Udvalget anmoder om en oversigt over, hvor store forskudsafskrivninger der er foretaget efter Kap. IV. A.

Svar:

Ifølge indberetninger til skattedepartementet er der i skatteårene 1968-69 og 1969-70 foretaget forskudsafskrivninger på maskiner og bygninger m.v., hvis samlede anskaffelsessummer i hvert af skatteårene andrager ca. 220 mill. kr. De indberettede oplysninger er imidlertid ikke udtømmende, og man må derfor regne med, at det samlede afskrivningsgrundlag ligger noget højere.

De indberettede afskrivningsgrundlag skal, forinden forskudsafskrivningerne beregnes, nedsættes, fordi der kun beregnes forskudsafskrivninger af den del af afskrivningsgrundlaget, som overstiger en nærmere fastsat grænse. Denne grænse var i skatteåret 1968-69 1 mill. kr. og i skatteåret 1969-70 700.000 kr. Herefter bliver de beløb, hvoraf der beregnes forskudsafskrivning i skatteåret 1968-69, ca. 180 mill. kr. og i skatteåret 1969-70 ca. 210 mill. kr. Da der højst kan afskrives 15 pct. i et enkelt indkomstår, bliver de maksimale forskudsafskrivninger ifølge indberetningerne ca. 27 mill. kr. i skatteåret 1968-69 og ca. 32 mill. kr. i skatteåret 1969-70. De anførte beløb skal på den ene side nedsættes, fordi det næppe er alle skatteyderne, der afskriver med de fulde 15 pct. På den anden side skal beløbene som nævnt forhøjes, fordi indberetningerne ikke medtager samtlige forskudsafskrivninger.

Spørgsmål 2:

Udvalget anmoder om en redegørelse for de nærmere regler om bestilling af og betaling for de aktiver, der omhandles i afsnit IV. A.

Svar:

1. Bestillingen.

I afskrivningslovens § 29 E, stk. 2, nr. 1, er det bestemt, at forskudsafskrivning efter lovens afsnit IV. A. kun kan foretages, når den skattepligtige enten har truffet bindende aftale om levering af driftsmidlerne eller om opførelse af bygningerne eller har planlagt at fremstille dem i egen virksomhed.

Efter § 29 E, stk. 2, nr. 2, er adgangen til forskudsafskrivning endvidere betinget af, at levering eller færdigfremstilling af driftsmidlerne og fuldførelse af bygningerne ifølge aftalen eller planerne tidligst skal ske i det første og senest i det fjerde indkomstår efter bestillings- eller planlægningsåret.

Efter § 29 E, stk. 2, nr. 3, skal den samlede aftalte anskaffelsessum være over 700.000 kr. Hvis aktiverne skal fremstilles i egen virksomhed, gælder denne beløbsgrænse for den samlede beregnede anskaffelsessum.

Lovens § 29 L indeholder nærmere regler om, hvorledes skatteyderen skal godtgøre, at han har indgået en bindende aftale eller planlagt fremstilling i egen virksomhed som nævnt i § 29 E, stk. 2.

Efter § 29 L, stk. 1, skal skatteydere, der ønsker at foretage forskudsafskrivning, fremsætte begæring herom i forbindelse med selvangivelsen for det år, hvori aftalen er indgået eller fremstillingen i egen virksomhed planlagt. Det gælder også, selv om skatteyderen faktisk ikke foretager nogen forskudsafskrivning i dette år, fordi han vælger at vente til et senere år med at påbegynde forskudsafskrivning.

Med kravet om, at begæringen altid skal indgives i bestillings- eller planlægningsåret, er det tilsigtet at sikre, at forskudsafskrivningsgrundlaget bliver fastlagt bindende på dette tidspunkt; det har ikke mindst betydning, når aktiverne skal fremstilles i egen virksomhed. I § 29 L, stk. 4, er det derfor bestemt, at de oplysninger, der gives i forbindelse med begæringen, danner grundlag for forskudsafskrivningen, og at skatteyde-

ren ikke senere kan ændre dette grundlag. § 29 L, stk. 2, indeholder udførlige regler om de oplysninger, der skal ledsage den foran omtalte begæring.

For aktiver, der ikke er planlagt fremstillet i egen virksomhed, skal der vedlægges dokumentation for bestillingen, for den aftalte anskaffelsessum og for det aftalte leverings- eller fuldførelsestidspunkt. Som dokumentation kan, for så vidt angår maskiner, inventar og lignende driftsmidler, anvendes ordrebekræftelse, kontrakt eller erklæring fra leverandør, og for så vidt angår bygninger og installationer i bygninger attest fra arkitekt, entreprenør eller håndværksmester m.v.

Hvor aktiver er planlagt fremstillet i egen virksomhed, skal dette udtrykkelig bemærkes, og begæringen skal ledsages af en specifikation i hovedposter af den beregnede anskaffelsessum for de enkelte aktiver.

I § 29 N er det bestemt, at bl. a. de foran omtalte oplysninger efter § 29 L skal være attesteret af en statsautoriseret revisor.

2. Betalingen.

Loven indeholder ikke betingelser vedrørende betalingen for de aktiver, hvorpå der forskudsafskrives.

Reglerne i § 29 P om regulering i tilfælde, hvor forudsætningerne for forskudsafskrivning ikke opfyldes, er således heller ikke knyttet til, hvorledes der forholdes med hensyn til betalingen for aktiverne. Regulering skal bl. a. foretages, når det viser sig, at den faktiske anskaffelsessum bliver lavere end den aftalte eller beregnede anskaffelsessum (§ 29 P, stk. 4 og 5); det gælder uanset hvorledes betalingen af den faktiske anskaffelsessum berigtiges.

Det bemærkes, at skattelovgivningen heller ikke i øvrigt indeholder betingelser vedrørende betalingen for fradragsberettigede driftsudgifter eller for driftsaktiver, hvorpå skattemæssige afskrivninger kan foretages.

Spørgsmål 3:

Hvorledes vil en ophævelse af reglerne i afsnit IV. A. påvirke virksomhedernes likviditet?

Svar:

En ophævelse af adgangen til at foretage forskudsafskrivning på maskiner og byg-

ninger m.v. efter reglerne i afskrivningslovens afsnit IV. A. vil bevirke, at skatteydere, der investerer i større projekter, vil få deres afskrivninger nedsat og deres indkomst forhøjet i nogle år, hvor investeringen er under opbygning. Til gengæld vil de få større muligheder for at foretage afskrivninger og derigennem få nedsat deres indkomstskat i en årrække, efter at maskiner og bygninger er taget i brug.

Forskudsafskrivningerne kan højst andrage 30 pct. af den del af projektets anskaffelsessum, der overstiger 700.000 kr., og der kan højst afskrives 15 pct. i et enkelt år. Når investeringen tages i brug, nedsættes afskrivningsgrundlaget for de forskellige aktiver med forskudsafskrivningen, og der beregnes derefter afskrivninger af de reducerede anskaffelsessummer efter de almindelige afskrivningsregler.

En afskaffelse af adgangen til at foretage forskudsafskrivninger vil således ikke nedsætte de samlede afskrivninger, men medføre en tidsmæssig forskydning i afskrivningerne og dermed i skattebetalingen. En del afskrivningsbeløb må foretages senere end efter de gældende regler, og det betyder, at en del af indkomstskatten må betales tidligere, end hvis der foretages forskudsafskrivninger.

Omfanget af disse forskydninger vil selvfølgelig bero på en række forhold, som kan være forskellige fra skatteyder til skatteyder. Det drejer sig bl. a. om selve investeringsprojektets omfang og sammensætning, om den enkelte skatteydere muligheder for og interesse i at udnytte afskrivningsmulighederne i de enkelte år og om størrelsen af hans marginalskat, der kan variere fra år til år.

For at belyse, hvorledes en afskaffelse af forskudsafskrivningerne kan virke, er der i det følgende gennemregnet et eksempel på de skattemæssige virkninger af et investeringsprojekt på 2,7 mill. kr. med og uden forskudsafskrivninger. Det er forudsat, at det drejer sig om et aktieselskab, der investerer 2,7 mill. kr. fordelt med halvdelen på maskiner og lignende driftsmidler, der afskrives efter saldometoden, og med halvdelen på industribygninger, hvorpå der kan afskrives indtil 6 pct. de første 10 år og indtil 2 pct. i de følgende år. Der er endvidere regnet med, at der efter de gældende regler

kan forskudsafskrives på projektet i to år, inden investeringen tages i brug. Da det yderligere forudsættes, at der hvert år foretages de størst mulige afskrivninger, bliver den samlede forskudsafskrivning i de to første år 30 pct. af de 2 mill. kr., hvormed anskaffelsessummen overstiger 700.000 kr.-grænsen, eller i alt 600.000 kr.

De afskrivninger, der foretages, efter at maskinerne er leveret og bygningerne er taget i brug, vil for de første 700.000 kr.s anskaffelsessum ikke blive påvirket af, om der kan foretages forskudsafskrivninger. De maksimale afskrivninger på de resterende 2 mill. kr.s anskaffelsessum er for hvert af de følgende 13 år beregnet med og uden forskudsafskrivninger. Resultatet af disse afskrivningsberegninger fremgår af vedføjede bilag, der desuden viser forskellen mellem de maksimale afskrivninger med og uden forskudsafskrivning i en periode på i alt femten år. Endelig er den hertil svarende forskel i indkomstskat beregnet for hvert af årene under forudsætning af, at marginals-katten i alle årene svarer til den gældende aktieselskabsskatteprocent på 36, og at den skattepligtige indkomst hele tiden overstiger indkomstfradraget.

Bilagets oplysninger for de enkelte indkomstår i 15 års perioden er i følgende oversigt slået sammen i fire kortere perioder.

Indkomstår (1)	Ændringer i de maksimale afskrivninger på grund af forskudsaf- skrivningens afskaffelse	Hertil svarende ændring i indkomst- skatten
	(2) Kr.	(3) Kr.
1-2	÷ 600.000	+ 216.000
3-7	+ 339.579	÷ 122.248
8-12	+ 131.947	÷ 47.501
13-15	+ 23.567	÷ 8.484
I alt	÷ 104.907	+ 37.767

Hvis adgangen til at foretage forskudsafskrivninger afskaffes, vil aktieselskabet i de første to år blive afskåret fra at foretage forskudsafskrivninger på i alt 600.000 kr. Derved vil indkomstskatten for de to år blive forhøjet med i alt 216.000 kr. Til gengæld vil afskrivningsgrundlaget og dermed afskrivningsmulighederne blive forøget fra og med det tredje år.

I de første fem år, efter at projektet er fuldført (3.-7. år), vil afskrivningerne blive forøget med ca. 340.000 kr., og det medfører en skattnedsættelse i disse år på ca. 122.000 kr. I den følgende femårsperiode (det 8.-12. år) vil forøgelsen i afskrivningerne blive lidt mindre, nemlig ca. 132.000 kr., og den hertil svarende skattnedsættelse bliver på ca. 48.000 kr. I de sidste tre år (det 13.-15. år) falder afskrivningerne kun med ca. 24.000 kr. og det giver en skattnedsættelse på ca. 8.000 kr.

Ved udgangen af det 15. år er tabet af forskudsafskrivningen på 600.000 kr. endnu ikke udlignet. Nettoresultatet er på dette tidspunkt en nedgang i afskrivningerne på ca. 105.000 kr. og en dertil svarende merskat på ca. 38.000 kr. Disse forskelle vil under de her valgte forudsætninger blive udlignet i løbet af en årrække. I denne forbindelse kan nævnes, at tempoet i denne udligning bl. a. beror på, hvorledes anskaffelsessummen fordeles sig på maskiner, der afskrives forholdsvis hurtigt, og på bygninger, der har længere levetid og derfor afskrives noget langsommere. Af eksemplets afskrivningstab ved udgangen af det 15. år på ca. 105.000 kr. vedrører ca. 102.000 kr. bygningsinvesteringen og ca. 3.000 kr. investeringen i maskiner m.v.

I øvrigt bemærkes, at ændringerne i indkomstskatten i det anførte eksempel er præget af, at der er regnet med aktieselskabsskat på 36 pct. For personlige skatteydere, kan der blive tale om marginals-katter på 60-65 pct., og i så fald vil ændringerne i skattebeløbene alt andet lige blive henholdsvis ca. 70 og ca. 80 pct. højere end i eksemplet.

Bilag til besvarelsen af spørgsmål 3.

Eksempel på skatteforskydning som følge af, at forskudsafskrivning på maskiner og bygninger m. v. afskaffes.

Indkomstår (1)	Afskrivning med forskudsafskrivning på		Afskrivning uden forskudsafskrivning på		Ændring i afskrivninger som følge af forskudsaf- skrivningens bortfald (4+5÷2÷3) (6)	Skatte- ændring som følge af for- skudsaf- skrivnin- gens bortfald (7)
	maskiner (2) Kr.	bygninger (3) Kr.	maskiner (4) Kr.	bygninger (5) Kr.		
1.....	150.000	150.000	0	0	÷ 300.000	+ 108.000
2.....	150.000	150.000	0	0	÷ 300.000	+ 108.000
3.....	210.000	42.000	300.000	60.000	+ 108.000	÷ 38.880
4.....	147.000	42.000	210.000	60.000	+ 81.000	÷ 29.160
5.....	102.900	42.000	147.000	60.000	+ 62.100	÷ 22.356
6.....	72.030	42.000	102.900	60.000	+ 48.870	÷ 17.593
7.....	50.421	42.000	72.030	60.000	+ 39.609	÷ 14.259
8.....	35.295	42.000	50.421	60.000	+ 33.126	÷ 11.925
9.....	24.706	42.000	35.295	60.000	+ 28.589	÷ 10.292
10.....	17.294	42.000	24.706	60.000	+ 25.412	÷ 9.148
11.....	12.106	42.000	17.294	60.000	+ 23.188	÷ 8.348
12.....	8.474	42.000	12.106	60.000	+ 21.632	÷ 7.788
13.....	5.932	14.000	8.474	20.000	+ 8.542	÷ 3.075
14.....	4.153	14.000	5.932	20.000	+ 7.779	÷ 2.800
15.....	2.907	14.000	4.153	20.000	+ 7.246	÷ 2.609
I alt.....	993.218	762.000	990.311	660.000	÷ 104.907	+ 37.767

Spørgsmål 4:

Udvalget anmoder om et skøn over den samlede størrelse af de i de senere skatteår faktisk foretagne bygningsafskrivninger.

Svar:

Størrelsen af de årlige bygningsafskrivninger kan løseligt anslås på grundlag af vurderingsresultaterne ved de senest foretagne almindelige vurderinger, skøn over de afskrivningsberettigede bygningers procentvise andel af den samlede vurderingssum og skøn over de pågældende bygningers gennemsnitlige omsætningshastighed. Disse skøn tyder på, at de årlige bygningsafskrivninger i de senere år har haft en størrelsesorden på omkring en milliard kroner.

Spørgsmål 5:

Hvor store er de årlige investeringer i afskrivningsberettiget erhvervsbyggeri?

Svar:

På grundlag af beregninger foretaget af Danmarks Statistik kan det skønnes, at de årlige investeringer i afskrivningsberettiget erhvervsbyggeri i de senere år har andraget mellem 1,7 og 2 milliarder kroner.

Spørgsmål 6:

Vil ministeren foranledige foretaget en sammenligning mellem de til aktieselskabsregistret indsendte rederiregnskaber og de pågældende rederiers skatteregnskaber og give udvalget oplysning om resultatet af undersøgelsen?

Svar:

Statens ligningsdirektorat har oplyst, at det kun i enkelte tilfælde direkte ved gennemgang af selvangivelsesmateriale kan udledes, hvilke skattemæssige afskrivninger der er hovedårsagen til en eventuel forskel mellem det regnskabsmæssige overskud eller underskud og den skattepligtige indkomst, idet der i de fleste tilfælde kræves en nøjere gennemgang til afstemning.

En undersøgelse af sådanne få enkelttilfælde vil kræve en gennemgang af et stort antal selvangivelser med henblik på at få enkelttilfældene udskilt. I øvrigt vil en så begrænset undersøgelse være lidet egnet til at give et forsvarligt indtryk af det stillede spørgsmål.

En mere omfattende undersøgelse, der også skulle omfatte tilfælde, hvor oplysningerne ikke kan fås ved en direkte gennemgang af selvangivelserne, ville være overordentlig tid- og arbejdskrævende. I mange tilfælde kunne undersøgelsen formentlig kun gennemføres ved et samarbejde mellem skattemyndighederne og det pågældende rederi.

Idet man med hensyn til de praktiske vanskeligheder ved at gennemføre undersøgelsen også henviser til besvarelsen af spørgsmål 7, skal finansministeriet udtale, at ministeriet har ment at måtte afstå fra at iværksætte en sådan undersøgelse, fordi undersøgelsesarbejdet i givet fald måtte udføres på bekostning af ligningsdirektoratets indsats på andre områder, navnlig revisions- og instruktionsvirksomheden.

Spørgsmål 7.

Der ønskes en undersøgelse af forholdet mellem de skattemæssigt bogførte værdier af skibe og skibenes faktiske værdier.

Svar:

1. Hvor det drejer sig om *skibe, som rederiet stadig ejer*, har skattemyndighederne ingen sikre holdepunkter for at bedømme skibenes faktiske værdi (handelsværdien).

Det skyldes for det første, at man ikke for skibe — som på andre områder, f. eks. i automobilbranchen — kan regne med et nogenlunde ensartet prisniveau for større, ensartede grupper af fartøjer, idet der fra skib til skib gør sig store forskelle gældende med hensyn til skibets alder, størrelse, type, tekniske udstyr osv.

For det andet sker der ofte med korte mellemrum betydelige udsving i skibenes handelsværdi i takt med de skiftende konjunkturer inden for skibsfarten.

Det spørgsmål kan tænkes rejst, om skattemyndighederne ved bedømmelsen af skibenes handelsværdi kunne søge vejledning i forsikringssummerne. Det lader sig dog ikke gøre, da forsikringssummerne ikke er oplyst i skattemyndighedernes materiale.

Som følge af det anførte kan den ønskede undersøgelse ikke foretages for de her omtalte skibe.

2. Hvor det drejer sig om *skibe, som rederiet har solgt*, måtte den ønskede undersøgelse gå ud på at klarlægge dels salgs-

summen, dels den skattemæssigt nedskrevne værdi for de solgte skibe. Hvis rederiet har flere skibe, fremgår disse oplysninger ikke umiddelbart af selvangivelsesmateriale, idet afskrivningerne sker på en afskrivningssaldo, som er fælles for alle de skibe, der hører til en virksomhed.

Efterhånden som rederiet anskaffer nye skibe, indgår anskaffelsessummerne på den fælles afskrivningssaldo. Drejer det sig om et nybygget skib, hvorpå rederiet har foretaget forskudsafskrivninger i byggeperioden, er det dog kun anskaffelsessummen med fradrag af forskudsafskrivningerne, der lægges til saldoværdien.

Efterhånden som rederiet sælger skibe, trækkes salgssummerne fra den fælles saldoværdi.

Rederiet kan hvert år afskrive indtil 30 pct. af den fælles saldoværdi.

Det følger af det anførte, at den skattemæssigt nedskrevne værdi af hvert enkelt skib ikke fremgår umiddelbart af afskrivningssaldoen. For at beregne den skattemæssigt nedskrevne værdi for hvert enkelt af de solgte skibe måtte man derfor gennemgå selvangivelserne tilbage til anskaffelsesåret, — for skibe, hvorpå der i sin tid er foretaget forskudsafskrivning, endda tilbage til bestillingsåret.

Saldoregnskabet indeholder heller ikke specificerede oplysninger om salgssummen for hvert enkelt af flere solgte skibe. Som et led i undersøgelsen måtte man derfor anmode rederierne om at specificere salgssummen for hvert solgt skib for sig.

En undersøgelse af den omtalte art vil i en forholdsvis lang periode lægge stærkt beslag på arbejdskraft i ligningsdirektoratet til skade for direktoratets revisions- og instruktionsvirksomhed. Finansministeriet har derfor ment at måtte afstå fra at iværksætte en sådan undersøgelse.

Spørgsmål 8:

Kan der ved en undersøgelse skaffes klarhed over, hvorledes rederiaktieselskabers salg af skibe til datterselskaber i udlandet har påvirket rederiernes skattemæssige stilling?

Svar:

Statens ligningsdirektorat har udtalt, at det næppe vil være praktisk gennemførligt at

foretage en sådan undersøgelse. Undersøgelsen kan i hvert fald ikke foretages på grundlag af selvangivelsesmateriale, da dette ikke indeholder oplysning om navnet på køberne af solgte skibe. Det fremgår heller ikke altid af selvangivelsen, om det pågældende rederi har et datterselskab.

De nævnte forhold måtte i givet fald søges oplyst ved forespørgsel til rederierne.

Hvor man herved fik oplysning om, at rederiet har solgt et skib til et datterselskab i udlandet, måtte der herefter foretages en opgørelse som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 7, punkt 2 i slutningen. Endelig måtte der ved en drøftelse med det pågældende rederi søges oplysning om de nærmere vilkår for handelen.

Finansministeriet kan for sit vedkommende tiltræde ligningsdirektoratets bedømmelse af de praktiske muligheder for at gennemføre undersøgelsen.

Vedrørende II. forslag til lov om ændring af lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m. v.

Spørgsmål 9:

For hvor mange bindende kontrakter og med hvilket samlet beløb er der for indkomståret 1969 foretaget nedskrivning i henhold til kapitel II i lov om skattemæssig opgørelse af varelagre m.v.?

Svar:

Der findes ingen statistiske oplysninger om nedskrivning på varepartier, der er købt på bindende kontrakt hverken for indkomståret 1969 eller for andre indkomstår.

Spørgsmål 10:

Der ønskes foretaget et skøn over den samlede størrelse af de faktisk foretagne nedskrivninger på varelagre og kontrakter.

Svar:

Der findes ikke tilstrækkelige statistiske oplysninger til at skønne over, hvad de faktiske nedskrivninger på varelagre og kontrakter beløber sig til.

På grundlag af lagerstatistikken kan de samlede lagerværdier i 1970 inden for industri og håndværk samt engros- og detailhandel løseligt anslås til omkring 20 milli-

arder kr. De samlede varekøb i 1970 inden for disse erhverv kan på basis af statistikken over merværdiafgiften skønsmæssigt anslås til omkring 140 milliarder kr., men det vides ikke, hvor stor en del heraf der på status-tidspunktet er købt på bindende kontrakt.

Ved hjælp af disse ret usikre oplysninger kan de maksimale nedskrivningsmuligheder for varelagre anslås til 30 pct. af lagerværdien på omkring 20 milliarder kr. eller til omkring 6 milliarder. Hertil kommer nedskrivninger på varepartier, der er købt på bindende kontrakt. Disse nedskrivninger kan højst udgøre 30 pct. af $\frac{1}{4}$ af virksomhedens normale årlige indkøb. Det maksimale nedskrivningsbeløb kan herefter rent skønsmæssigt anslås til 30 pct. af omkring 35 milliarder kr. eller omkring 10 milliarder kr.

De anførte maksimale nedskrivningsmuligheder er som nævnt meget usikre, og der foreligger ikke konkrete oplysninger om, i hvilket omfang de faktisk udnyttes. Der findes utvivlsomt et betydeligt antal skatteydere, der ikke udnytter deres nedskrivningsmuligheder fuldt ud, og man må derfor regne med, at de faktisk foretagne nedskrivninger ligger en hel del lavere end de maksimale nedskrivninger.

Spørgsmål 11:

Hvorledes har benyttelsen af reglerne udviklet sig fra 1968 til 1970, bortset fra aktieselskaber?

Svar:

Der foreligger ikke statistiske oplysninger om, i hvilket omfang reglerne om nedskrivning på varelagre og på varer købt på bindende kontrakt er benyttet i årene 1968, 1969 og 1970. En undersøgelse af nedskrivningernes omfang i perioden 1968-70 for en gruppe aktieselskaber vil blive foretaget i forbindelse med selskabsskatteligningen for skatteåret 1971-72. Resultatet af denne undersøgelse forventes at foreligge i slutningen af 1971.

Spørgsmål 12:

For hvor mange virksomheder og hvor store beløb har ligningsdirektoratet i henhold til § 4, stk. 2, givet tilladelse til, at nedskrivningen kan omfatte mere end $\frac{1}{4}$ af virksomhedens normale årlige indkøb af

varer af den pågældende art? Hvad er den almindeligste begrundelse for disse tilladelser?

Svar:

Statens ligningsdirektorat har i anledning af spørgsmålet oplyst følgende:

„Ligningsdirektoratet har ikke for tiden forud for 1. april 1970 fuldstændige statistiske oplysninger til belysning af spørgsmålet, men kan oplyse, at der siden nævnte tidspunkt ikke har været ansøgt om tilladelse til at nedskrive på mere end en fjerdedel af en virksomheds normale årlige indkøb. Det har dog været godkendt, at det i leveringsåret forventede varekøb har været lagt til grund for beregningen af det maksimale kvantum, hvorpå der kan nedskrives med virkning for indkomsten, men det har samtidig herved været en forudsætning, at nedskrivningen efterfølgende korrigeres, hvis det faktiske varekøb bliver lavere end forventet.

I tiden forud for 1. april 1970 kan det ved en gennemgang af de ligningsrådet forelagte sager ses, at dispensationsbestemmelsen i varelagerlovens § 4, stk. 2, har været anvendt i begrænset omfang, men omfattende betydelige beløb. Der har således været givet to virksomheder inden for værftsindustrien tilladelse til for henholdsvis skatteårene 1968-69 og 1969-70 og indtil videre at foretage nedskrivning på bestilte skibsbygningsmaterialer svarende til et års forbrug, der for det ene skibsværfts vedkommende har kunnet anslås til et beløb af en størrelsesorden på ca. 40 mill. kr. Endvidere har en industrivirksomhed fået tilladelse til at nedskrive på et års forbrug af el-motorer for skatteårene 1969-70 og 1970-71, hvilket forbrug har andraget skønsmæssigt 90-100 mill. kr.

Begrundelsen har i disse tilfælde været, at det har været nødvendigt for virksomhederne forud for leveringsåret at bestille mere end en fjerdedel af årsforbruget for at sikre materialernes tilstedeværelse på det tidspunkt, da de skal anvendes i den for leveringsåret planlagte produktion.

Det kan yderligere anføres, at det må anses hensigtsmæssigt at tillade en overskridelse af lovens maksimum, hvor særlige forhold taler derfor, således f. eks. for virksomheder i stærk udvikling.“

Bilag til beretn. o. lovf. vedr. skattemæssige afskrivninger m. m.

Spørgsmål 13:

Findes der undersøgelser, der belyser, om virksomhedernes motivering for den af dem benyttede nedskrivningspolitik har været ønsket om indkomstudjævning?

Svar:

Nej.

Spørgsmål 14:

Hvad var argumentationen for indførelsen af regler om nedskrivning på varelagre og varepartier indkøbt på bindende kontrakt, og hvad er begrundelsen for, at reglerne ønskes opretholdt?

Svar:

1) De gældende regler om nedskrivning på varelagre og varepartier, der er indkøbt på bindende kontrakt, blev gennemført ved lov nr. 184 af 31. maj 1968. Ved denne lov ophævedes den gradvise nedsættelse af lagernedskrivningerne samt den afvikling af kontraktnedskrivningerne, der var vedtaget ved lov nr. 200 af 3. juni 1967.

I bemærkningerne til forslaget til 1968-loven udtaltes bl. a.:

„Lovforslaget må ses på baggrund af den kritik, som varelagerloven har givet anledning til, fordi den vil medføre en alvorlig belastning af erhvervslivets likviditet og dermed på længere sigt af beskæftigelsesmulighederne.

De omhandlede nedskrivningsregler tjener to hovedformål. For det første giver reglerne erhvervsvirksomhederne mulighed for ved indkomstopgørelsen at tage hensyn til risikoen for prisudsving. For det andet får virksomhederne gennem disse regler mulighed for inden for visse rammer at udjævne svingende årsindtægter og opnå en mere jævn og stabil skattebetaling.

Det er regeringens opfattelse, at disse hensyn bag nedskrivningsreglerne i dag har mindst samme vægt som hidtil, og at varelagerlovens indgreb i reglerne har været særlig uheldigt i den nuværende situation.

Hertil kommer som før nævnt, at varelagerlovens indgreb i afviklingsårene vil betyde en alvorlig likviditetsbelastning for erhvervene. Det skyldes, at nedskrivningsreglerne har givet erhvervslivet en skatte-kredit, som kræves indfriet, når afvikling skal ske.

Efter forslaget skal der gælde samme nedskrivningsprocent for varer købt på bindende kontrakt som for varer på lager. For mange virksomheder er det kontraktnedskrivningerne, der er af størst praktisk betydning, og hertil kommer, at hvis man gør kontraktnedskrivningerne ringere end nedskrivningerne på hjemmeværende varelagre, tilskynder man virksomhederne til at hjemtage varer på lager, som de ellers først ville anskaffe senere hen. Dette vil bl. a. virke som en utidig valutabelastning.“

Ved den skriftlige fremsættelse den 14. marts 1968 udtalte finansministeren bl. a.:

„Varelagerlovens indgreb i disse nedskrivningsregler vil efter regeringens opfattelse medføre en alvorlig belastning af erhvervslivets likviditet og dermed på længere sigt af beskæftigelsesmulighederne. Når indgrebene medfører en likviditetsbelastning, skyldes det, at den skattecredit, som erhvervslivet har opnået ved hjælp af nedskrivningerne, skal indfries, efterhånden som varelagerlovens afviklingsregler begynder at virke. Navnlig i den nuværende situation vil en sådan likviditetsbegrænsning kunne få uheldige virkninger for produktion og beskæftigelse, og forslaget om at vende tilbage til de tidligere regler må først og fremmest ses på denne baggrund.

Også på længere sigt er det regeringens opfattelse, at de hensyn, der ligger bag nedskrivningsreglerne, vil have mindst samme vægt som hidtil. For det første anser regeringen det for rimeligt, at erhvervsvirksomhederne ved hjælp af disse regler kan tage risikoen for prisudsving i betragtning ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. For det andet bør virksomhederne ligesom tidligere have adgang til inden for nedskrivningsreglernes rammer at udjævne svingende årsindtægter, så de opnår en mere jævn og stabil skattebetaling.“

2) Da der første gang blev fastsat særlige regler om lager- og kontraktnedskrivninger, skete det med hjemmel i en tekstanmærkning til finansloven for finansåret 1941-42. I den daværende finansministers henvendelse til finansudvalget herom hed det bl. a.:

„I en Henvendelse til Finansministeriet fra Erhvervenes Fællesudvalg for Skatte-spørgsmaal er det anført, at de Erhvervsdrivende under den nuværende økonomiske Situation maa forny deres Varebeholdninger

til Priser, som ligger betydeligt over det normale, og derved med de usikre Udsigter for Fremtiden kommer ud i en betydelig Risiko.

Under Henvisning til Nødvendigheden af, at den ommeldte Risiko med Hensyn til de under de nu herskende Krigskonjunkturer anskaffede Varelagre søges imødegaet ved særlige Henlæggelser af den bogholderimæssige Avance, har Fællesudvalget derhos henstillet, at saadanne Henlæggelser tillades fradraget i den skattepligtige Indkomst.

Under Hensyn til det saaledes anførte har man fundet det rimeligt at søge indhentet en lovmæssig Bemyndigelse til ved Ligningen for Skatteaaret 1941-42 at indrømme Lempelser i de gældende Regler for den skattemæssige Opgørelse af Varelagre.

Idet jeg udbeder mig det ærede Udvalgs Tilslutning hertil, skal jeg under Forudsætning af denne Tilslutning anmode Udvalget om paa dette Ministeriums Vegne ved 2den Behandling af Finanslovforslaget for Finansaaret 1941-42 at stille følgende Ændringsforslag:

3) Med hensyn til begrundelsen for at opretholde nedskrivningsreglerne henledes opmærksomheden på, at finansministeren ved 1. behandling af det foreliggende lovforslag henviste til den begrundelse, der er omtalt i punkt 1 ovenfor. Finansministerens udtalelse herom findes i Folketingstidende 1970-71 spalte 1950.

Vedrørende III. forslag til lov om ophævelse af lov om investeringsfonds.

Spørgsmål 15:

Har man nyere tal for investeringsfondshenlæggelser end dem, der fremgår af Statistisk Årbog 1970?

Svar:

De seneste tal for investeringsfondshenlæggelser er offentliggjort i Statistiske Efterretninger 1971 nr. 9. Fra den pågældende artikel gengives nedenstående tabel over investeringsfondshenlæggelser i skatteårene 1968-69 og 1969-70:

Henlæggelser til investeringsfonds for skatteårene 1968-69 og 1969-70.

	1968-69				1969-70			
	Personer		Selskaber m. v.		Personer		Selskaber m. v.	
	Antal	Henlæggelser i alt 1.000 kr.	Antal	Henlæggelser i alt 1.000 kr.	Antal	Henlæggelser i alt 1.000 kr.	Antal	Henlæggelser i alt 1.000 kr.
A. Hovedstaden	1.385	43.227	486	118.770	372	13.563	379	121.417
B. Hovedstadens 19 omegnskomm.	1.585	35.975	387	9.177
C. Provinsbyerne	5.557	115.682	907	83.151	1.652	30.402	691	70.806
D. Sognekomm. ekskl. hovedst. 19 omegnskommuner	10.389	140.752	550 ¹	67.004 ¹	4.364	54.740	458 ¹	65.319 ¹
A.-D. Hele landet	18.916	335.636	1.943	268.925	6.775	107.882	1.528	257.542

¹) Inkluderer hovedstadens 19 omegnskommuner.

Spørgsmål 16:

Har den kraftige stigning i investeringsfondshenlæggelser givet ministeren anledning til overvejelser om ordningens fremtidige form og omfang?

Svar:

Adgangen til at foretage henlæggelser til investeringsfonds blev indført i 1957 samtidig med det nuværende afskrivningssystem.

Der blev dengang givet to begrundelser for at indføre en investeringsfondsordning.

Den ene gik ud på, at afskrivningssystemet byggede på, at man i alt kun kunne afskrive aktivernes anskaffelsessum. I perioder med stigende priser betød det, at virksomhederne på deres afskrivningskonti ikke ville være i stand til at opsamle midler, der var tilstrækkelige til at dække udgifterne til fornyelse af deres driftsmidler. Man overvejede derfor en afskrivningsordning, hvorefter skattemæssige afskrivninger foretages på grundlag af driftsmidlernes genanskaffelsespris, men foretrak at bevare den enklere ordning med afskrivning på basis af kostprisen og supplere afskrivningssystemet med en adgang til at henlægge til investeringsfonds.

Den anden begrundelse for at indføre investeringsfonds hang sammen med, at en forholdsvis stor del af anskaffelsessummerne kunne afskrives de første år efter anskaffelsen. Denne ordning kunne i forbindelse med de ofte ret høje marginalskatter tilskynde virksomhederne til ud fra rent skattemæssige overvejelser at foretage investeringer, som ud fra almindelige økonomiske og forretningsmæssige synspunkter burde udsættes til et senere regnskabsår. Denne tilskyndelse ville blive svækket, hvis virksomhederne fik adgang til skattefrit at opspare en del af indkomsten i investeringsfonds med henblik på senere investering.

Begge de anførte begrundelser tyder på, at henlæggelser til investeringsfonds har særlig betydning i perioder, hvor efterspørgsel og priser viser stigende tendens, og de senere års vækst i henlæggelserne synes derfor ikke umiddelbart at give anledning til overvejelser om ordningens fremtidige form og omfang.

Spørgsmål 17:

Kan der gives en oversigt over de samlede, endnu ikke benyttede henlæggelser til investeringsfonds?

Svar:

Der foreligger ingen samlet opgørelse over endnu ikke benyttede henlæggelser til investeringsfonds. Amtsskatteinspektorerne registrerer de enkelte skatteyderes henlæggelser og beløbenes frigivelse.

Da det årlige antal henlæggelser i de senere år har ligget på op imod 20.000, vil en samlet opgørelse over de ikke-benyttede beløb påføre inspektorerne et betydeligt merarbejde.

Vedrørende IV. forslag til lov om ophævelse af lov om indskud på etableringskonto.

Spørgsmål 18:

Findes der en oversigt over, hvor mange der benytter loven, og hvor store de indskudte beløb er?

Svar:

Amtstuerne modtager hvert år fra pengeinstitutterne fortegnelser over de i det foregående indskudsår oprettede etableringskonti. På grundlag af de nævnte fortegnelser sender amtstuen herefter meddelelse til skattedepartementet om antallet af indskydere og summen af samtlige indskudsbeløb i vedkommende amtstuedistrikt. Oplysningerne for de seneste fem indskudsår, hvorom der er indsendt meddelelser, fremgår af nedenstående tabel:

Etableringskonti oprettet 1/2 1965-31/1 1970.

Indskudsår	Antal indskud	Indskudsbeløb	Gennemsnitligt
		i alt 1.000 kr.	indskudsbeløb Kr.
1/2 65-31/1 66.....	2.210	8.809	3.986
1/2 66-31/1 67.....	2.647	12.783	4.829
1/2 67-31/1 68.....	3.330	15.783	4.740
1/2 68-31/1 69.....	2.752	13.398	4.868
1/2 69-31/1 70.....	393	1.868	4.752
I alt 1/2 65-31/1 70.....	11.332	52.641	4.645